

Maritimt & Marinehistorisk Forum
MARVIKA

«PERSONELL PÅ STASJONEN»

kommandørkaptein

MONRAD MOSBERG

Maritimt & Marinehistorisk Forum

Kristiansand orlogsforening

Vi har alle en historie å fortelle...

«KNM Svenner» (jager) (1944–1944)

Type	Jager
Nummer	G03
Klasse	S-klasse
Verft	Scotts Shipbuilding and Engineering Company, Greenock
Kjølstrekking	5. november 1941
Sjø satt	1. juni 1943
Operativ	11. mars 1944
Skjebne	senket utenfor kysten av Normandie 6. juni 1944

«Svenner» var en [jager](#) av den engelske S-klassen, hun var sjøsatt 1. juni 1943 og overtatt av [den norske marinen](#) 11. mars 1944. Skipet var godt bevæpnet og hadde ASDIC-sonar.

«Svenner» deltok i [invasjonen i Normandie](#) som støttefartøy utenfor Sword-sektoren. Hun ble truffet av en [torpedo](#) avfyrt av en tysk torpedobåt «Møwe» den 6. juni 1944 klokka 05.30. «Svenner» ble truffet midtskips, brakk i to og sank nesten øyeblikkelig. Av mannskapet på 230 mann mistet 34 livet, 32 nordmenn og to briter.

I 2003 ble vraket av «Svenner» lokalisert og blant annet et av ankrene ble hentet opp. Det står i dag på land i den lille byen Hermanville-sur-Mer, rett innenfor stedet for forliset, som en vesentlig del av et monument over de falne fra skipet

<https://forsvaretsforum.no/feature/tunge-steg-i-normandie/106551>

Maritimt & Marinehistorisk Forum

Kristiansand orlogsforening

Foto: Agderposten

MONRAD MOSBERG krigshelt

Monrad Mosberg (født [11. februar 1918](#)) er en norsk sjømann og offiser. Han tjenestegjorde på [KNM «Svenner»](#) under [invasjonen i Normandie](#) 6. juni 1944.

<https://www.sjohistorie.no/no/sjofolk/251887/monstringer>

Mosberg er tildelt [Krigsmedaljen](#), [Deltagermedaljen](#), [Haakon VIIIs 70-årsmedalje](#), [H.M. Kongens Erindringsmedalje i sølv](#) og [Forsvarsmedaljen med tre stjerner](#), samt [Dannebrogordenen](#), [Finlands løves orden](#), [Nordstjerneordenen](#), [Leopold IIIs orden](#) og [1939–1945 Star](#).^[1]

I 2018 ble Mosberg tildelt [Regjeringens minnemedalje for innsats under andre verdenskrig](#)

Maritimt & Marinehistorisk Forum

Kristiansand orlogsforening

Tvedestrandsmann ny adjutant hos Kronprins Olav

Som ny adjutant hos H.K.H. Kronprins Olav er utnevnt orlogskaptein Monrad August Mosberg. Kaptein Mosberg som er 38 år gammel, er sønn av fhv. postmester Omar Mosberg i Tvedestrand. Han er for tiden sjef for fregatten «Tromsø».

Kaptein Mosberg deltok aktivt under hele den siste krig, for det meste som fenrik ombord på forskjellige MTB-er og var med på flere raid i Norge og på invasjonen i Normandie.

MONRAD AUGUST MOSBERG

Fædrelandsvennen tirsdag den 7.november 1939

Nye kadetter.

Som dekkskadetter av første klasse er ansatt bl. a. Alexander Vercoe fra Kristiansand, Einar Frigstad, Randesund, og Monrad August Mosberg, Arendal.

Fædrelandsvennen nr, 279 Fredag den 30.november 1956

Maritimt & Marinehistorisk Forum Kristiansand orlogsforening

MONRAD MOSBERG tilbake på straden i Normandie 2014 – SWORD BEACH

<https://forsvaretsforum.no/feature/tunge-steg-i-normandie/106551>

Christian Nørstebø FOTO

Maritimt & Marinehistorisk Forum

Kristiansand orlogsforening

MONRAD MOSBERG tilbake på straden i Normandie 2014 – SWORD BEACH

Tunge steg i Normandie

I 2014 tok Forsvarets forum med 96 år gamle Monrad Mosberg tilbake til Sword Beach på D-dagen. Det ble eit rørende augneblikk.

[Erling Eikli](#) [Paal Ravnaas](#) [Christian Nørstebø](#) FOTO

PUBLISERT Torsdag 06. juni 2019 - 10:56 SIST OPPDATERT Lørdag 06. juni 2020 - 19:59

I år er det 76 år sida landgangen i Normandie. Monrad Mosberg er 102 år gamal og bur i Tvedestrand. For fem år sida tok vi han med tilbake til Sword Beach på Normandie. Denne artikkelen vart fyrst publisert i papirutgåva av F nr. 7/8, 2014.

Sword Beach, 6. juni 1944:

Allierte styrkar stormar stranda i kuleregnet frå tyske soldatar ved Hermanville-sur-Mer. Sjøen er farga raud av blod, på invasjonstrendene ligg døde og skadde allierte soldatar. Men også mange drukna – og lenger ut råkar ein tysk torpedo den norske jagaren KNM Svenner. Monrad Mosberg overlever den kraftige eksplosjonen, men hamnar i det seks grader kalde vatnet. Han driv rundt i nærmare ein halv time før han er heldig og vert plukka opp i ein lettbåt og frakta vidare tilbake til England.

<https://forsvaretsforum.no/feature/tunge-steg-i-normandie/106551>

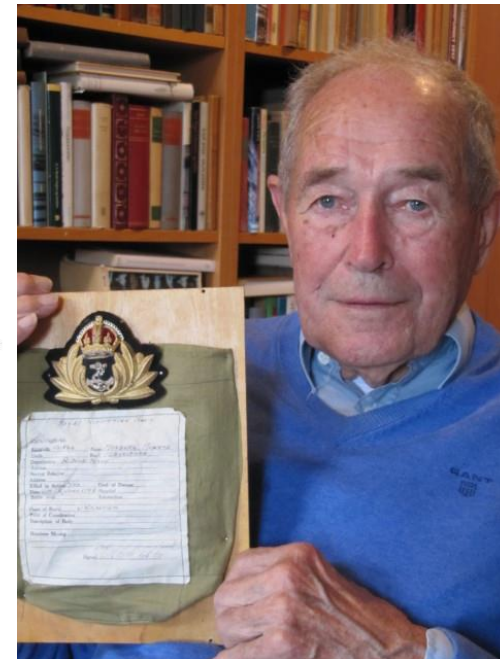

Maritimt & Marinehistorisk Forum Kristiansand orlogsforening

MONRAD MOSBERG tilbake på straden i Normandie 2014 – SWORD BEACH

Foto: Aust-Agder blad.

Krigshelten fyller 99 – dødsattesten er fra -44

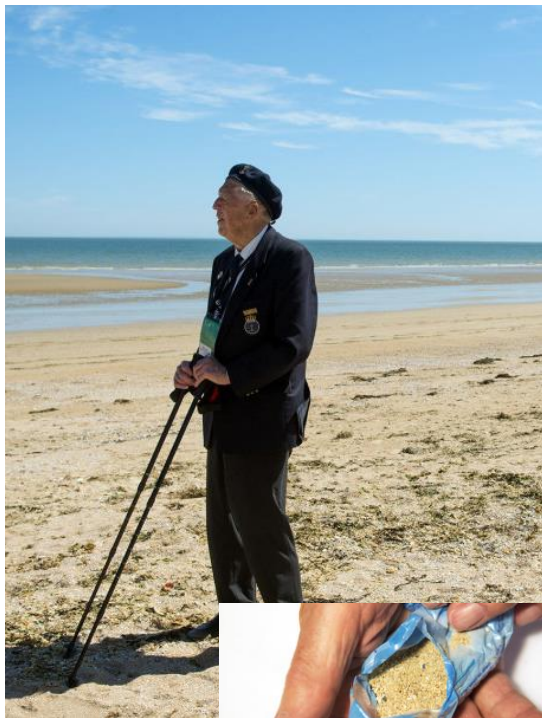
Foto. Jan Kløvstad

Maritimt & Marinehistorisk Forum

Kristiansand orlogsforening

MONRAD MOSBERG tilbake på straden i Normandie 2014 – SWORD BEACH

Sword Beach, 6. juni 2014

Monrad Mosberg ruslar på stranda han aldri nådde, tilbake ved havet der han mista 35 av sine nærmaste soldatkameratar. Han sjølv er tilbake 70 år i tid, sjølv om idyllen, solskinet og fridommen pregar den langgrunne stranda i Normandie.

Mosberg tenkjer på dei mange som ikkje klarte seg da KNM Svenner blei søkkt av ein tysk torpedo i 1944. Minne dukkar opp, vanskelege minne.

– Eg orkar ikkje vere her så lenge, seier Mosberg og vil tilbake på «tryggare» grunn.

Så skjer det: Ein liten fransk gut har brukt hovudet godt. I ein tom pose for små serviettar har han fylt sand. Sand frå Sword Beach. Sand som ein gong var farga av død og liding, men som no er rein og uskuldig. Sand han tenkjer Mosberg kan ha med heim – som eit minne.

– Eg kjem aldri til å gløyme at eg fekk denne posen. Det var mitt sterkaste minne frå denne turen, seier Mosberg

Maritimt & Marinehistorisk Forum

Kristiansand orlogsforening

KRIGSPROSJEKT PÅ MØVIG SKOLE

Helt fram til skoleslutt hadde klasse 9 c ved Møvig skole krig som prosjekt. Elevene har intervjuet familie og bekjente og samlet sterke historier.

– Det er mange sterke historier de har hentet inn, sier lærer Karen Kulien.

Hun er imponert over hva elevene i klassen har fått til med en båndopptaker og gode intervjuobjekter.

– De har vært både ivrige og flinke, og har jobbet hardt med dette.

Historiene elevene har samlet inn, strekker seg fra 2. verdenskrig og fram til Norges deltakelse i konflikten i Afghanistan. Noen av intervjuobjektene har selv følt krig og konflikt på kroppen, mens andre har vokst opp i etterkrigstiden.

– Prosjektet er et samarbeid med kanonmuseet på Møvig, forteller Kulien.

– Intervjuene elevene har gjort, er en del av en utstilling der i forbindelse med 75-års markeringen for frigjøringen. Der finner du også små filmer elevene har laget om Møvig Fort.

Fædrelandsvennen har fått lov til å trykke utdrag av 11 av historiene. Ikke alle elevene i klassen har hatt lyst til å ha sitt intervju på trykk.

For dem som ønsker å høre alle intervjuene er det bare å besøke installasjonen på kasematten på kanonmuseet, den skal etter planen stå der i to år.

Emil Jarnnes

Jager Svenner H.NOR.MS ble torpedert og senket utenfor kysten av Normandie (D-Dagen) 6. juni 1944, 32 omkomne.

Monrad Mosberg fylte 102 år i februar i år. I alle år har han hatt sin egen dødsattest hengende på veggen.

FOTO: NTB SCANPIX

Hadde egen dødsattest på veggen

Emil intervjuer bestefars venn Ola Mosberg.

– Jeg er eldste sønn av Monrad Mosberg, og jeg har vært sjømann i alle år, forteller Ola Mosberg, en bekjent av Emil's bestefar.

Monrad Mosberg, er en kjent krigshelt fra 2. verdenskrig. Under Ols oppvekst fortalte han lite, men opplevelsene fra D-Dagen 1944 delte han med sønnen.

– D-dagen, det var enormt, det har aldri vært oppvist en sånn armada av fly og båter, sier Ola.

– Men de hadde jo ikke gardert seg mot alt.

BLE TORPEDERT D-DAGEN

Monrad var fenrik ombord i jageren Svenner, og like utenfor kysten av Normandie, ble skipet truffet av en torpedo fra tyske S-båter.

– De så torpedoen komme, men så gikk det så lang tid at de trodde den hadde gått under. Så smalt det, forteller Ola.

– Tyskerne hadde bare skutt rett inn i flokken, så de var veldig uheldige som ble truffet.

Torpedoen traff midt i maskinrommet og Svenner sank ganske umiddelbart. 32 mann omkom. Resten, deriblant Monrad, havnet i den kalde sjøen. I flere timer svømte han rundt i den engelske kanal, før han ble plukket opp av en britisk jager.

– De ble plukket opp av HMS Swift, jeg tror de var 70 stykker.

Ombord i Swift måtte Monrad av med de våte klærne, det hadde bare vært 11 grader i vannet, så det var om å gjøre å få på seg noe tørt tøy. I kaoset som oppstod under selve invasjonen i Normandie, ble uniformen hans liggende igjen da han forlot jageren.

– De fant klokka, lommeboka og id-merket hans, og regnet vel med han var død som mange tusen andre de fant på samme måten, sier Ola.

I forkant av D-Dagen hadde britene forberedt seg på at mange kunne dø. Derfor hadde de allerede utstedt dødsattester til alle militære som skulle delta.

– De visste jo at det kom til å gå med folk. En engelsk admiral sa at: «We are all expendable», forteller Ola.

– Ja, og hvis du leser på dødsattesten, så står det trykket «killed in action» og så var det bare å kryse av på «yes».

– HVIS DØDSATTESTEN HADDE VÆRT EKTE...

Monrad kom hjem i god behold etter krigen, og dødsattesten som var ment for foreldrene hans, kom hjem lenge etter han.

– Det var jo ikke postgang mellom de allierte og okkuperte, så den kom hjem etter krigen. Sammen med den, lå lommeboka klokka og id-merket.

Ola mener Monrads innsats under krigen ikke har påvirket hverken oppveksten eller valgene han har tatt senere i livet

– Det har ikke vært veldig avgjørende for hva jeg skulle bli, for jeg har alltid villet på sjøen. Jeg gikk til sjøs i 1966 og så ble jeg skipper i 1978.

Heller ikke dødsattesten Monrad har hatt hengende på veggen i alle år, har vært av særlig betydning for sønnen.

– Det er et faktum og ikke noe mer. Hvis dødsattesten hadde vært ekte så hadde ikke jeg sittet her. Så enkelt er det, sier Ola.

CONNIE BENTZRUD
EMIL JARNNES

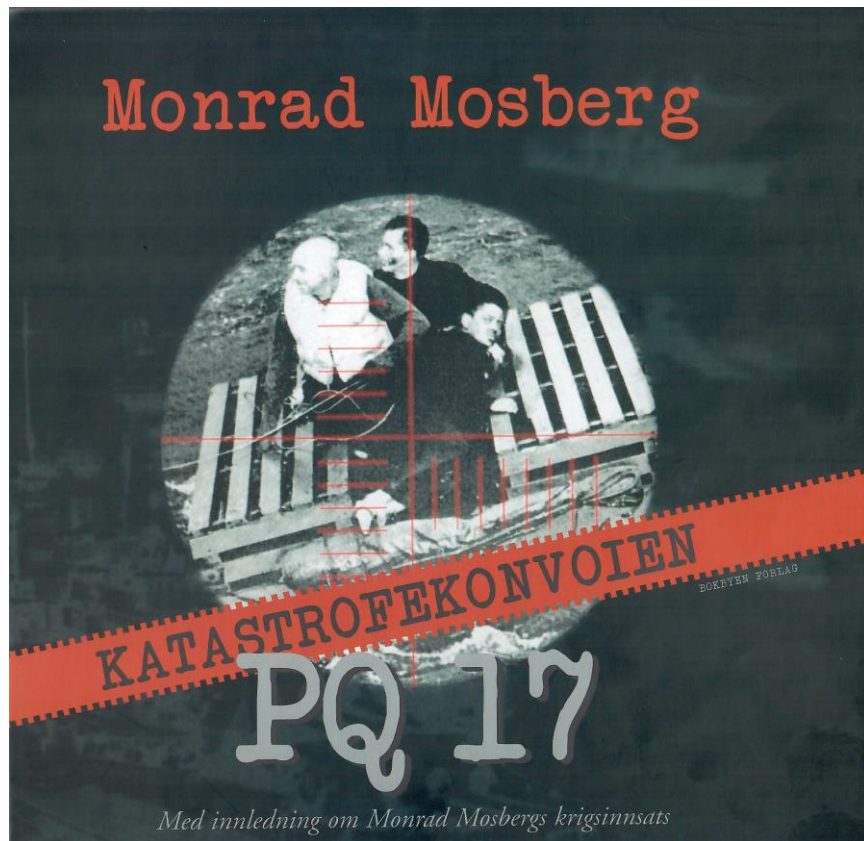

Ola Mosberg, født i 1948.

Maritimt & Marinehistorisk Forum

Kristiansand orlogsforening

"Mosberg, Monrad. Midshipsman, R. Nor. Navy. Killed in Action: "Yes". 6 June 1944, Place of Burial unknown", står det på Monrad Mosbergs dødsattest. Dødsattesten henger i glass ramme hjemme hos Monrad Mosberg, som et synlig bevis på dramatiske opplevelser i 2. verdenskrig.

Monrad Mosberg svømte rundt utenfor Normandie på D-dagen. Han har sin egen dødsattest hengende på veggen på Sandøya. Få har opplevd så mye til sjøs under andre verdenskrigen som pensjonert kommandørkaptein Monrad Mosberg (født 1918).

Mosberg har skrevet historien om katastrofe-konvoien PQ 17 med 35 fartøyer fra Island til Murmansk i 1942, en kunnskapsrik og kritisk gjennomgang av et skjebnesvangert tokt. Dette er den tragiske historia om konvoien som var på vei til Russland med krigsmateriell, men som midtveis mellom Island og Arkhangelsk ble forlatt av eskorteskipene etter et tungt tysk luftangrep. Av de opprinnelige 35 handelsskip nådde bare 11 i sterkt skadet stand fram. 24 gikk til bunns i Barentshavet. Monrad Mosberg har brukt mange

kilder fra flere land for å skrive historia som Winston Churchill omtalte slik: "Hvert enkelt skips dystre tragedie gir stoff til en legende. Det var en av de verste tildragelser under hele sjøkrigen."

Kommandørkaptein Ola Bøe Hansen har skrevet innledning om Monrad Mosbergs krigsinnsats på hasardiøst fluktforsøk over Nordsjøen, i alliert tjeneste med base på Shetland og i angrepsstyrkene utenfor Normandie.

Maritimt & Marinehistorisk Forum

Kristiansand orlogsforening

Forfatterne

Monrad Mosberg, født 1918, pensjonert kommandørkaptein bosatt på Sandøya i Tvedestrand. Noen ungdomsår i handelsflåten, Sjøkrigsskolen 1939-1940, aktiv krigstjeneste til sjøs. Etter krigen sjef på fiskerioppsynsskipet "Andenes", sjef for sambandsavdelingen i SOK, sjef på fregatten "Tromsø", adjutant for HKH kronpris Olav og adjutant for HM Kong Olav, sjef på skoleskipet "Haakon VII" og jageren "Oslo", stabssjef i Kysteskadren, midlertidig sjef for Kysteskadren og sjef for Sjøstridskreftene i Sør-Norge. De siste 11 årene av karrieren var Mosberg sjef i Forsyningsstaben i Sjøforsvarets stasjon Marvika. Har vært rekefisker siden oppnådd pensjon i 1975.

Kommandørkaptein **Ola Bøe-Hansen**, født 1969, har tjenestegjort i Forsvaret siden 1989 og har forts- og fartøystjeneste, stabs- og skoletjeneste, og er nå seksjonssjef og hovedlærer ved avdeling for militærmakt, Forsvarets stabsskole.

Av utdanning har han i tillegg til grunnleggende befalsutdanning fire år ved Sjøkrigsskolen og en to-årig masterutdanning i militære studier ved Forsvarets stabsskole, med Talibans propagandakrig som tema for masteroppgaven. Han er også forfatter av tre bøker med hovedvekt på sjøkrigshistorie, og har publisert en rekke artikler i aviser og tidsskrifter.

Ola Bøe-Hansen leder Forsvarets høgskoles mediegruppe som benyttes av nyhetsmedier for fagmilitære vurderinger og analyser.

Ola Bøe-Hansen har tjenestegjort i Natos stående atlanterhavsstyrke, i ISAF-styrken i Afghanistan og vært deployert med KNM Fridtjof Nansen i Operasjon Atalanta.

Krigsveteran Monrad (102) drakk champagne mens han fikk det historiske stikket

Spratt champagnen: Krigsveteran-helten Monrad Mosberg (102) ble den første som fikk den aller første koronavaksinen i Tvedestrand. Og det var sykepleierne May Elin Aabak Nielsen og Inger Klara Lilleholt Vaaje som satte det historiske stikket. Sånt må man selvsagt feire med champagne. Foto: Marianne Stene

[+ Av Marianne Stene](#)
06. januar 2021, kl. 13:50